

Τὸ ζῶον Ἀράχνη ἢ κοινὴ (Araneus communis) τῆς οἰκογ. τῶν Ἀραχνιδῶν (Araneidae) ἐνθ' ἀν.: Συνών. ἀζαγιά 4, ἀνυφαντάκος, ἀνυφαντάρης 2, (εἰς λ. ἀνυφαντάρεις 2), *ἀνυφαντάρος, ἀνυφαντῆς 2, πάγκος, σφαλάγγι, ρῶγα, ρωγαλίδα, ρωγαλίνα.

γνέθω σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) γνέθου βόρ. ιδιώμ. γνέθου Θεσσ. (Ἀνατολ. Συκαμν.) Μακεδον. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Κατάκλ. Σταν. κ.ά.) γνέθου Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) ἰνέθου Στερελλ. (Καρπεν.) γνήθω Κεφαλλ. νέθω πολλαχ. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Νικόπ. Τραπ.) ν-νέθω Ἀπουλ. (Καλημ. Κοριλ. Μαρτ. Στερνατ.) Καλαβρ. (Βουν. Μπόβ. Χωρίο Βουν.) νέθου βόρ. ιδιώμ. γνέζω ἡ Τσακων. (Χαβουτσ.) νέζω ἡ Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) ἀνέθω Ἄνδρ. Θήρ. Κύθν. Μέγαρ. Μῆλ. Μύκ. Σέριφ. νέσω Ἀγαθον. νέσουρ ἐν Τσακων. (Μέλαν.) ἰνέσω Ἀπουλ. (Καλημ.) ἰν-νέτω Ἀπουλ. (Στερνατ.) ν-νέσω Ἀπουλ. (Κοριλ.) μνέσω Ἀπουλ. μνέτω Ἀπουλ. βνέσω Ἀπουλ. (Καλημ.) Παρατ. γνιούσα Κύπρ. Ἀόρ. ἔνεσα Πελοπν. (Βάλτ. Βερεστ. Βούτσ. Δίβρ. Γαργαλ. Κοντογόν. Μαργέλ. Μηλιώτ. Παιδεμέν. Ποταμ. κ.ά.) ἤνεσα Σκυρ. ἔν-νεσα Ἀπουλ. Καλαβρ. (Βουν.) ἔανεθα Καλαβρ. ἔνεκα Εὐβ. ἐνέκα Τσακων. Μέλαν.) νέκα Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) ὕποτακτ. νά νέου Τσακων. (Μέλαν.) Ἐνεργ. μετοχ. γνέθουντα Καλαβρ. (Μπόβ.) νέθοντα Καλαβρ. (Χωρίο Βουν.) Παθητ. μετοχ. νεσμένος Εὐβ. (Ψάχν. κ.ά.) — Λεξ. Δημητρ. νισμένους Ἀλόνν. γνεμένος Ζάκ. — Λεξ. Δημητρ. γνισμένους πολλαχ. βορ. ιδιώμ.

Τὸ ἀρχ. νήθω. Ὁ τύπ. νέθω ἐκ τῶν νέω καὶ νήθω κατὰ σύμφυρ. Βλ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 2,343.

1) Νήθω, κλώθω. Ὡς ἀντικείμενον δέχεται ἢ τὴν πρὸς νήσιν ὕλην, μαλλί, μπαμπάκι, καννάβι κ.τ.τ., ἢ τὸ διὰ τῆς νήσεως ἀποτελεσθέν, σκουλλί, ἀδράχτι κ.τ.τ., ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ὄργανον τῆς νήσεως, ρόκα, ἀδράχτι κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. Κοριλ. Μαρτ. Στερνατ.) Καλαβρ. (Βουν. Μπόβ. Χωρίο Βουν.) Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. (Βάτικ. Μέλαν. Χαβουτσ. κ.ά.): Γνέθω μαλλί - μπαμπάκι - λινάρι κοιν. Ἐγνεσα δυο-τρεις ρόκες μαλλί πολλαχ. Νά νέσουμε τὸ σπάρο νά φκειάξουμε λητάρι (= σχοινί) Πελοπον. (Βούτσ.) Δὲν ἔχει τίποτ' ἄλλο νά κάνη, οὐλο νέθει καὶ ροκιάζει Πελοπον. (Δίβρ.) Τὰ μαλλιά ἀπ' χρειάζονται μέσ' ὅς τοῦ σπίτ', ἢ μαννοῦ τὰ νέθ' (μαννοῦ = γιαγιά) Σκόπ. Ἀπ' τὸ πρῶν νέθου τσαὶ δὲν ἤνεσα οὐτ' ἓνα ἀδράχτι, γιατί τὰ μαλλιά εἶναι μπασμένα (= συμπεπυκνωμένα) Σκυρ. Αὐτὸ τοῦ μαλλί δὲ γνέθιτι Μακεδ. (Σισάν.) Νά νέσω τὴν τουλ'πίτσα μου καὶ νά τὴν ξενέσω Εὐβ. Γνέθει, γνέθει, ἔγνεσε ἓνα κουβαράκι Ἡπ. Γνέθω σὲ μὴ ὥρα μὴ τουλούπα μαλλιά Πελοπον. (Τριφυλ.) Οἱ σατέρε νι ἐνέκαί τὰ ρόκα (οἱ κόρες ἔγνεσαν τὴ ρόκα) Τσακων. (Μέλαν.) Ἐνέκα σάμερε τὰ ἔξα (ἔγνεσα σήμερα τὰ ἔρια) αὐτόθ. Ἐβγαίνε ὅς τὸ προαύλιο, ὅς τὴν αὐλή καὶ καθότανε νά γνέση Γ. Ἐπαχτ. εἰς Προπύλ., 1.229. || Παροιμ. φρ. Τὸ Σάββατο τὸ βράδυ μου ὅρθε ὄρεξη νά γνέσω (εἰρων. ἐπὶ ὀκνηρῶν) Πελοπον. (Μεσσην.) Συνών. φρ. Πότε ἂ δ' λέψ' ἢ καημένη; Τὸ Σάββατο ποὺ σημαίνει. || Παροιμ.

Πέντε μῆνες ἐν' ἀδράχτι, | πότε τό 'νεσε ἢ πλατώνα; (πλατώνα = ἡ ἔχουσα πλατεῖς, εὐρεῖς ὤμους ἐπὶ ὀκνηρῶν) Πελοπον. (Ἀρχαδ. κ.ά.)

Νέθει νέθ' ἢ παππαδιά | κι ὁ παππᾶς ξεβράκωτος (ὁμοίως ἐπὶ ὀκνηρῶν) Πελοπον. (Βούτσ.)

Γνέθει τὸ σκουλλί τὸ μῆνα, | τ' ἀποκρόκνυδο τὸ χρόνο

(ὁμοίως ἐπὶ ὀκνηρῶν) Παξ.

Ὅποια τὸ γαμπρὸ τὸν ξέρει, | γνέθει κιόλα χέρι-χέρι (ὁ διὰ τὴν ἀμοιβὴν ἢ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου βέβαιος ἐργάζεται μετὰ πλείονος προθυμίας) Λεξ. Δημητρ.

Ἄντρα, μοῦ ὅταν οἱ ἀξιάδες, | φέρ' τὰ γένεια σου νά γνέσω

(ἐπὶ ὀκνηρῶν ἢ ἀνοήτων) Ἡπ.

Νέθε, νέθε, ρόκα μου, | κατέβαζ', ἀλακάτη μου! (ἐπὶ ὀκνηρᾶς γυναικὸς) Κύθηρ.

Νέθε, νέθε, ρόκα μου, | στρίβε, στρίβ', ἀδράχτι μου! (συνών. μετὰ τὴν προηγουμ.) Πελοπον. (Κάμπος Λακων.)

Ἡ καλὴ ἢ νέστρα καὶ μετὰ κουτάλι νέθει (ὅτι ὁ ἐπιθυμῶν νά ἐργασθῇ εὐκόλως εὐρίσκει τὸν τρόπον) Κύθηρ.

Ἡ καλὴ ἢ κουκυρά μὴ τοῦ πονδάρ' γνέθ' (συνών. μετὰ τὴν προηγουμ.) Μακεδ. (Ἐράτυρ.)

Γνέσι σύ, ρουκίτσα μ', γνέσι, | πασκαλιά, γιουρτὴ δὲν ἔχ' (πρὸς δῆλωσιν συνεχοῦς ἐργασίας) Θεσσ. (Συκαμν.)

Δὲ γνέθ' τ' γούνα τ'ς ἢ ἀλ' ποῦ (ἐπὶ ἀδιαφορίας) Στερελλ. (Ἀχур.) || Ἄσμ.

Βλαχούλα-ν-ἐρροβόλαγε-ν-ἀπὸ ψηλὴ ραχούλα μετὰ τὴ ροκούλα νέθοντα, τ' ἀδράχτι τῆς γιομάτο Πελοπον. (Ὀλυμπ.)

Ἐχω κόρη κ' ἔχω πίκρα, | ποῦ θὰ νέθω μέρα νύχτα, ἔχω γιό κ' ἔχω χαρά, | ποῦ θὰ γένω πεθερά αὐτόθ.

Πέρας' ἀπ' τὴν πόρτα τῆς | κ' ἔνεθε τὴ ρόκα τῆς κ' εἶδα τὸ χεράκι τῆς | πῶγνεθε τ' ἀδράχτι τῆς Πελοπον. (Μανιάκ.)

Ἐγνεσ' ἓνα κουβαράκι | ἴσια μ' ἓνα ρεβιθάκι Χίος

Θέλεις ὅς τὴν κούνη βάλι μι, θέλεις ὅς τὴ σαρμανίτσα κι μὴ τοῦ πόδι σ' κούνα μι καὶ μὴ τὰ χέρια γνέθι Μακεδ. (Ἐράτυρ.) 2) Μετὰ χάριτος ἄδω ἢ παίζω ὄργανον ἢ χορεύω Μακεδ. (Βλάστ.) β) Ἡ μετοχ. γνεσμένος, ὁ ἔχων συμμετρικὰ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του, ὁ ὥραϊος Μακεδ. (Βλάστ.)

γνέμα τὸ (I) βλ. νῆμα

γνέμα τὸ (II) Θήρ. Ἰων. (Κρήν.) Κάρπ. Κορσ. Μακεδ. (Θεσσαλον.) Μέγαρ. Μεγίστ. Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπον. (Βάλτ. Γορτυν. Μεσσην. Παιδεμέν. κ.ά.) Σάμ. Στερελλ. (Ἀράχ.) Σκυρ. Τῆν. Χίος — Λεξ. Βάιγ. Κορ., Ἄτακτ. 1,116.289 Βλαστ. Ἐλευθερουδ. Πρω. Δημητρ. γνέμ-μα Κάσ. Μεγίστ. Νίσυρ. Σύμ. γνέμ-μαν Λυκ. (Λυβίσσ.) νέμα Εὐβ. (Κύμ. Ὁξύλιθ.) Πελοπον. (Γαργαλ. Πυλ. Τριφυλ.) ἔγνεμα Κρήτ. (Σητ.) Σκυρ. — Λεξ. Πρω.

Ἐκ τοῦ Βυζαντ. ρ. γνεύω, τὸ ὅπ. ἐκ τοῦ ἀρχ. νεύω, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -μα. Ὁ τύπ. ἔγνεμα καὶ εἰς Πεντάτευχ., σ. 426 (ἐκδ. Hesseling), ὁ δὲ τύπ. γνέμα καὶ εἰς Βλάχ. καὶ εἰς Σομ.

1) Νεῦμα, σύνθημα, συμβολικὴ κίνησις τῶν βλεφάρων, τῶν μυῶν τοῦ προσώπου ἢ ἄλλου μέλους τοῦ σώματος πρὸς δῆλωσιν διαθέσεώς τινος ἐνθ' ἀν.: Τοῦ 'καμα γνέμα, μὰ δὲ μ' ἐκατάλαβε Μῆλ. Μοῦ 'κανε γνέμα καὶ πῆγα Μέγαρ. || Παροιμ. Εἶναι μέσα ὅς τὰ γνέματά του (ἐπὶ ἐνόχου καὶ ὑποκρινομένου ἄγωνιαν) Πελοπον. (Γορτυν.) || Ἄσμ.

Σὺ ποῦ 'κανες τὸν οὐρανό, τὸν κόσμον μ' ἓνα γνέμα, δῶσ' μου τσ' ἐμένα λοῖσμό, δῶσ' μου τσ' ἐμένα πνέμα Σκυρ.

